2 Μαΐου 1919

Απόβαση στη Σμύρνη

Σε κάθε ευκαιρία, στη διάρκεια του Α’ Παγκοσμίου πολέμου, η Ιταλία δεν έπαυε να προβάλει αντιρρήσεις για την υπόσχεση της Αντάντ να δοθεί στην Ελλάδα η περιοχή της Σμύρνης. Με δικά της τα Δωδεκάνησα, προσέβλεπε σε μια απόβαση στις γειτονικές τουρκικές ακτές. Αυτή της την πρόθεση τη διατύπωσε εκβιαστικά στις αρχές του 1919, όταν απαιτούσε να της δοθεί η περιοχή του Φιούμε. Τον ίδιο καιρό, ο Ελευθέριος Βενιζέλος έκανε διαβήματα στις μεγάλες δυνάμεις για την ανάγκη να προστατευτούν οι Έλληνες που ζούσαν στα εδάφη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και εναντίον των οποίων οι Τούρκοι είχαν γι’ άλλη μια φορά ξεκινήσει διωγμούς.

Ο πρωθυπουργός της Βρετανίας, Λόυδ Τζορτζ, φοβήθηκε ότι θα ξυπνούσε κάποιο πρωινό με τους Ιταλούς στη Σμύρνη. Με τα διαβήματα του Βενιζέλου στο χέρι, εισηγήθηκε στον πρόεδρο των ΗΠΑ, Ουίλσον, και στον πρωθυπουργό της Γαλλίας, Κλεμανσό, να ανατεθεί στην Ελλάδα η κατάληψη της μικρασιατικής ακτής. Συμφώνησαν. Η εντολή προς τους Έλληνες ήταν να αναλάβουν τη διοίκηση της περιοχής Σμύρνη - Αϊδίνι. Με τον όρο ότι ούτε ο Ελευθέριος Βενιζέλος ούτε ο βασιλιάς Αλέξανδρος θα επισκέπτονταν τις περιοχές αυτές καθώς η κατάληψη «αντικειμενικό σκοπό» είχε την αναχαίτιση του κινήματος του Μουσταφά Κεμάλ που ήδη είχε εκδηλωθεί. Στην Ελλάδα είχε επίσης ξεκαθαριστεί ότι δεν επρόκειτο να βοηθηθεί από τις δυνάμεις της Αντάντ. Στις 2/15 Μαΐου 1919, οι Έλληνες αποβιβάστηκαν στη Σμύρνη. Από τις 20 Ιουλίου/2 Αυγούστου 1919, με συνθήκη, συμφωνήθηκε οι Ιταλοί να ελέγχουν την περιοχή νότια του Μαιάνδρου ποταμού (εκβάλλει στο Ικάριο πέλαγος).

Το επεισόδιο με το Φιούμε έληξε προσωρινά τον Νοέμβριο του 1920, την εποχή ακριβώς που ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το κόμμα των Φιλελευθέρων υπέστησαν συντριπτική ήττα στις εκλογές. Τον ίδιο καιρό, οι Γάλλοι έβλεπαν τους Βρετανούς να καρπώνονται στη Μέση Ανατολή τα οφέλη από τον διαμελισμό της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και τους Έλληνες να δρουν κάτω από την προστασία της βρετανικής ομπρέλας. Συμμάχησαν με τους Ιταλούς και ξεκίνησαν να ενισχύουν τον Κεμάλ που ακριβώς εναντίον των Ελλήνων και των Βρετανών

πολεμούσε. Με την ελεγχόμενη από τους Ιταλούς ζώνη της Μικράς Ασίας να μεταβάλλεται ουσιαστικά σε ορμητήριο των Τούρκων. Από την άλλη πλευρά, ο εκλογικός θρίαμβος των αντιβενιζελικών και η παλινόρθωση του Κωνσταντίνου μετέτρεψαν τη στάση των Βρετανών αρχικά σε επιτήρησης κι έπειτα σε εχθρική. Με τους ηγέτες της νέας κατάστασης θιασώτες της «Μεγάλης Ιδέας» και ανίκανους να αντιληφθούν τη μεταστροφή, το τελικό αποτέλεσμα, η μικρασιατική καταστροφή, ήταν αναπόφευκτο.

1668: Τελειώνει ο γαλλοϊσπανικός πόλεμος για την κατοχή της Ολλανδίας. Ο Λουδοβίκος ΙΔ' βρίσκεται στη μεγαλύτερή του ακμή.

1729: Γεννιέται η Αικατερίνη η Β' (Μεγάλη Αικατερίνη), τσαρίνα της Ρωσίας. Η προσπάθειά της να καρπωθεί τα εδάφη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στοίχισε στους Έλληνες τα «Ορλοφικά» και τις σφαγές που ακολούθησαν. Πέθανε το 1796.

1933: Στη Γερμανία, ο Αδόλφος Χίτλερ απαγορεύει τη λειτουργία των εργατικών συνδικάτων.

1936: Ο αυτοκράτορας της Αιθιοπίας, Χαϊλέ Σελασιέ εγκαταλείπει την Αντίς Αμπέμπα, τρεις μέρες πριν από την κατάκτησή της από τους Ιταλούς.

1945: Το Βερολίνο παραδίνεται στον κόκκινο στρατό. Οι εχθροπραξίες στην Ιταλία παύουν, καθώς οι όροι παράδοσης αρχίζουν να ισχύουν. Στο Αμβούργο ξεκινούν διαπραγματεύσεις για την παράδοση της πόλης. Στην Ευρώπη, ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος βαδίζει προς το τέλος του.

1951: Το Συμβούλιο της Ευρώπης εντάσσει την Γερμανία στους κόλπους της ως πλήρες μέλος.

1953: Στην Ιορδανία, ο Χουσεΐν ανεβαίνει στον θρόνο μετά την ανατροπή του πατέρα του, βασιλιά Ταλάλ.

1957: Πεθαίνει ο διαβόητος Αμερικανός γερουσιαστής των Ρεπουμπλικάνων, Τζό Μακ Κάρθι. Ως επικεφαλής της «Επιτροπής Αντιαμερικανικών Υποθέσεων» είχε από το 1947 μετατρέψει τον αντικομουνισμό σε όργανο προσωπικής του προβολής και τη ρουφιανιά σε επιστήμη. Οι μέθοδοί του αποδοκιμάστηκαν από τη Γερουσία στα 1954. Είχε γεννηθεί το 1900.

1968: Σε δημοψήφισμα, στην Αίγυπτο, το πρόγραμμα του Γκαμάλ Άμπντελ Νάσερ εγκρίνεται με 99,98% «ναι» και 0,02% «όχι»! Είναι ρεκόρ.

1972: Πεθαίνει στην Ουάσινγκτον, ο Τζόν Έντγκαρ Χούβερ, ιδρυτής και διευθυντής του FBI από το 1924.

1982: Στη διάρκεια του πολέμου στα νησιά Φώκλαντ, το καταδρομικό «Στρατηγός Μπελγκράνο» της Αργεντινής βυθίζεται από το βρετανικό υποβρύχιο «Conqueror». Περισσότεροι από 350 άνδρες σκοτώνονται.

1999: Με τη μεσολάβηση του μαύρου πάστορα, Τζέσε Τζάκσον, ο πρόεδρος της Σερβίας Σλόμποταν Μιλόσεβιτς ελευθερώνει τους τρεις Αμερικανούς αιχμαλώτους πεζοναύτες που κρατούνταν από τις 31 Μαρτίου.

2002: Ο ηγέτης των Παλαιστινίων Γιασέρ Αραφάτ βγαίνει από το αρχηγείο του στη Ραμάλα, όπου ζούσε πολιορκημένος από τους Ισραηλινούς, από τις 29 Μαρτίου.

2004: Το 60% των μελών του Λικούντ απορρίπτει την πρόταση του πρωθυπουργού του Ισραήλ Αριέλ Σαρόν να προσαρτηθούν τα κατεχόμενα εδάφη της δεξιάς όχθης και να

αποσυρθεί η χώρα από τη λωρίδα της Γάζας.

2006: Εκατό ημέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο πρόεδρος της Βολιβίας, Έβο Μοράλες ανακοινώνει την εθνικοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου της χώρας.

2007: Με ένα πρωτοφανές στα παγκόσμια χρονικά δικαστικό πραξικόπημα, το Συνταγματικό Δικαστήριο της Τουρκίας αποφαίνεται ότι για την ψηφοφορία εκλογής προέδρου της χώρας απαιτείται η παρουσία στη Βουλή τουλάχιστο των δύο τρίτων των βουλευτών ώστε να υπάρξει απαρτία! Ο πρωθυπουργός Ερντογάν απαντά με κήρυξη εκλογών για τις 24 Ιουνίου. Η «αρμόδια επιτροπή» αντιπροτείνει την 22α Ιουλίου, η οποία και έγινε αποδεκτή την επομένη με ομόφωνη απόφαση της Βουλής.

2008: Κυκλώνας με ανέμους που ξεπερνούν τα 200 χμ. την ώρα πλήττει τη Μιανμάρ (πρώην Βιρμανία), αφήνοντας πάνω από 100.000 νεκρούς, 30.000 αγνοούμενους και 1.000.000 άστεγους.

2009: Κηρύσσει πτώχευση η Chrysler, τρίτη σε μέγεθος αυτοκινητοβιομηχανία των ΗΠΑ, καθώς οι πιστωτές της αρνούνται να μειώσουν τις απαιτήσεις τους. Με παρέμβαση της κυβέρνησης και με εξαγορά του 20% - 35% των μετοχών της από την ιταλική FIAT ελπίζεται ότι τελικά ο κολοσσός θα διασωθεί.

2010: Ανακοινώνονται σκληρά μέτρα λιτότητας (κυρίως κατά συνταξιούχων και δημοσίων υπαλλήλων), ενώ η χώρα εξασφαλίζει δανειακή βοήθεια - μαμούθ 110 δισεκατομμυρίων ευρώ από το ευρογκρουπ, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ.

Η 2^{α} Μα□ου στον πολιτισμό

2 Μαΐου 1892

Φον Ριχτχόφεν, ο «κόκκινος βαρόνος

Γεννημένος στις 2 Μαΐου 1892, ο Μάνφρεντ Φράιχερ, βαρόνος φον Ριχτχόφεν, ανήκε σε οικογένεια στρατιωτικών. Στα 1912, βρισκόταν στο 1^{ο} σύνταγμα ιππικού ως υπολοχαγός. Πολέμησε στο ανατολικό μέτωπο κι έπειτα στο δυτικό. Όταν ο πόλεμος μεταβλήθηκε σε μάχες χαρακωμάτων, η μονάδα του εντάχθηκε στο πεζικό. Ο ίδιος μετατέθηκε (1915) στην αυτοκρατορική αεροπορική υπηρεσία. Τον Σεπτέμβριο 1916, ξεκίνησε πειραματικά την αερομαχία ως συμβολή στις μάχες εδάφους. Τα αεροπλάνα της ομάδας του ήταν βαμμένα με παρδαλά χρώματα και γι' αυτό την ονόμασαν «ιπτάμενο τσίρκο φον Ριχτχόφεν». Το δικό του αεροπλάνο είχε κόκκινο χρώμα. Του έμεινε το όνομα «κόκκινος βαρόνος». Έγινε θρύλος καθώς μετέτρεψε τους ουρανούς σε πεδίο ιπποτικών μονομαχιών. Στη διάρκεια της σύντομης σταδιοδρομίας του κατέρριψε ογδόντα εχθρικά αεροπλάνα. Οι δικοί του υποστήριζαν ότι σκοτώθηκε όταν, στη διάρκεια μιας επιχείρησης, το τριπλάνο του έπεσε σε φράγμα πυρός από επίγεια πυροβόλα. Οι Βρετανοί και οι Γάλλοι υποστηρίζουν ότι τον κατέρριψε μετά από δραματική αερομαχία ο Ρόι Μπράουν, Καναδός κυβερνήτης αεροπλάνου. Συνέβη στις 21 Απριλίου 1918. Ο «κόκκινος βαρόνος» ήταν τότε 26 χρόνων. Τη

θέση του ως αρχηγός στο «ιπτάμενο τσίρκο» κατέλαβε ο Χέρμαν Γκέρινγκ. Ο κόσμος θα τον γνώριζε δυο δεκαετίες αργότερα.

1519: Στον πύργο του Κλου που από το 1516 του παραχώρησε ο βασιλιάς της Γαλλίας Φραγκίσκος Α', πεθαίνει ο Λεονάρντο ντα Βίντσι. Είχε γεννηθεί στις 15 Απριλίου 1452, στο χωριό Βίντσι, κοντά στη Φλωρεντία, και εξελίχτηκε στον μέγιστο της Αναγέννησης.

1660: Γεννιέται στο Παλέρμο της Σικελίας ο συνθέτης Αλεσάντρο Σκαρλάτι. Πέθανε στη Νάπολη, στις 24 Οκτωβρίου 1725.

1903: Γεννιέται στις ΗΠΑ, ο παιδίατρος Βενιαμίν Σποκ, μεγάλος μεταρρυθμιστής των μεθόδων ανατροφής των παιδιών.

1904: Γεννιέται ο Μπίνγκ Κρόσμπι, Αμερικανός τραγουδιστής και ηθοποίος (Χάρι Λίλις Κρόσμπι). Το τραγούδι του, «Λευκά Χριστούγεννα» έγινε η μεγαλύτερη παγκόσμια επιτυχία (πουλήθηκαν περισσότερα από 30 εκατομμύρια αντίτυπα).

1936: Πρεμιέρα (στη Μόσχα) του έργου του Σεργκέι Προκόφιεφ, «Ο Πέτρος και ο λύκος», με διευθυντή τον συνθέτη.

1962: Ο Αμερικανός Τζον Ουίμπενι πετά 889 μέτρα, οδηγώντας ένα αεροπλάνο που κινείται με πεντάλ. Ύψος από το έδαφος: 2,50 μ.

1964: Πεθαίνει η λαίδη Νάνσι Άστορ, η πρώτη γυναίκα μέλος (από το 1919) της βρετανικής Βουλής των Κοινοτήτων. Γεννήθηκε το 1879.

2009: Σε έναν ανεπανάληπτο τελικό, ο Ολυμπιακός νικά 19 – 18 την ΑΕΚ (3 – 3 κανονικός αγώνας, 1 – 1 η παράταση, 15 – 14 στα πέναλτι) και κατακτά το κύπελλο Ελλάδας στο ποδόσφαιρο, πετυχαίνοντας το «νταμπλ» (πρωτάθλημα και κύπελλο).

2012: Ο πίνακας του Νορβηγού ζωγράφου Εντβαρντ Μουνκ, «Κραυγή» (1985), πουλιέται σε δημοπρασία για περίπου 120 εκατομμύρια δολάρια.